

SLAVIA

časopis pro slovanskou filologii
vychází od roku 1922

výkonná redakce

Václav Čermák (vedoucí redaktor), Marcel Černý,
Miroslav Olšovský (výkonný redaktor literární části),
Karolína Skwarska, Eva Šlaufová (výkonná redaktorka
lingvistické části)

mezinárodní redakční kruh

Leszek Engelking, Stanisław Gajda, Hana Gladkova,
Tomáš Glanc, Dobromir Grigorov, Helmut Keipert,
Renate Lachmann, Lubor Matejko, Alexandr M. Moldovan,
Johannes M. Reinhart, Dubravka Sesar

Ročník 82

Slovanský ústav AV ČR, v. v. i.

euroslavica

PRAHA 2013

Vydává Slovanský ústav Akademie věd ČR, v. v. i.

© Slovanský ústav Praha, 2013

ISSN 0037-6736

O B S A H R O Č N Í K U 8 2 (2 0 1 3)

ČLÁNKY

- Алла Архангельская: Гендерно-чувствительное реформирование славянских языков и задачи лингвэкологии 3-14
- Vít Boček: Praslovanština, jazykový kontakt a kontaktní lingvistika 15-34
- Aleš Brandner: Языковое наследие XVII века в русском литературном языке нового времени 35-42
- František Čajka: *Molitva o izbavlenii otъ bluda* v církevněslovanských rukopisech Trojicko-sergijevské lávry 43-52
- Václav Čermák: Žaltářní citáty v českocírkevněslovanském překladu Čtyřiceti homilií na evangelia (Besědy) Řehoře Velikého 53-68
- Marcel Černý: Adolf Černý jako první český překladatel novodobé běloruské literatury 69-111
- Věra Frolová: Koleda jako folklorní žánr křesťanského Západu a Východu: k biblickým a apokryfním námětům v západoslovanském folklóru ... 112-124
- Jana Hoffmannová: Česká hovorovost a hovorová čeština (v kontextu dalších slovanských jazyků) 125-136
- Ladislav Janovec: O některých jazykových zvláštích internetových diskusí 137-148
- Pona Janýšková: Místo kontaminace v etymologických výkladech 149-157
- Helena Karlíková: Poznámky k lexikálním výpůjčkám ve staroslověnině a jejich reflexe v češtině a ostatních slovanských jazycích (sémanticko-etymologická analýza) 158-168
- Stanislava Kloverová: Současná česká dialektologie: po *Českém jazykovém atlasu Slovník nářečí českého jazyka* 169-174
- George J. Marvan: Belarusian within the Slavic-Baltic Euro-zone – Morpho-lexical Processes 175-188
- Marek Příklad: Konfesijní otázka a vědomí náboženské výlučnosti v konstituování raně novověké identity (na materiálu ruských historických vyprávění o Smutě první poloviny 17. století) 189-202
- Людмила Степанова: Тенденции развития русской фразеологии (на фоне чешской) 203-212
- Roman Sukač: Od praslované akcentuace k západoslovanské prozodii (s ohledem na češtinu) 213-219
- Milena Šipková: Co je nářeční syntax? 220-224
- Helena Ulbrechtová: Повествование из иного мира – Сюзан Таубес: *Divorcing* и Мария Рыбакова: *Анна Гром и ее призрак* 225-234
- Oldřich Ulčný: Poznámky k analytizaci v slovanských jazycích a ke struktuře jedné české NP s adnominálním genitivem 235-239

Miroslav Ve p ř e k : Církevněslovanské památky českého původu s latinskou předlohou	240-250
Jana Villnow Komárková: Germanismy v české textilní terminologii (etymologie a sémantika)	251-258
Zdeňka Vychodilová: Проблематика перевода фразеологизмов в контексте развития художественного перевода с русского на чешский язык	259-271
Marián Sloboda: Zanikání státního jazyka: běloruština v procesu formování národa	281-314
Mirosław Jan k ow i a k : Gwary białoruskie na zachodniej Smoleńszczyźnie – dzieje agonii	315-332
Уладзiмiр Лянкeвич: Выбор языка и речевая (не)аккомодация в условиях двуязычной коммуникации в Беларуси: на основе полевых экспериментов в Минске и Дзержинске	333-346
Kateřina Ke d r o n : Gender ve frazeologii (na materiálu běloruštiny, polštiny a češtiny)	347-362
C. M. Mac R o b e r t : The Competing Use of Perfect and Aorist Tenses in Old Church Slavonic	387-407
Анета Димитрова: Сборникът Златоструй и Изборникът от 1076 г.: <i>De precatatione oratio II</i> от Йоан Златоуст в две старобългарски версии	408-422
Petra Stan k o v s k a : K obsahu zlomku tzv. Lublaňského homiliáře	423-435
Татяна Илиева: Чуждата лексика в Йоан-Екзарховия превод на <i>De fide orthodoxa</i>	436-452

MATERIÁLY A DISKUSE

Гразiна Риттер: Польське <i>niesamowity</i> та українське <i>несамовитий</i> . Паралельна iнновацiя чи запозичення?	453-462
Enrique Guti é r r e z R u b i o : Semantic Analysis of the Dative Case in New Czech	463-472

KRITIKY A REFERÁTY

Vliv němčiny v jazyce středověkých gramot severozápadní Rusi (E. Blá h o v á)	363-368
Igar П. Клімаў: Евангелле ў перакладзе Васіля Цяпінскага (D. Stern)	368-372
Вторая жизнь забытого эпизода в истории философии языка (Н. П. Савицкий)	373-375
Po stopách česko-polských jazykových kontaktů (I. B o g o c z o v á)	375-378
James Wilson: Moravians in Prague. A Sociolinguistic Study of Dialect Contact in the Czech Republic (K. V a c u l o v á)	378-382

Projekt „Hydronymia Slovaciae“ je bohatší o nový titul (J. Krško)	382-384
Nové vydání <i>Sborníku z roku 1076</i> (E. Bláhová)	473-479
<i>Vladimír Vavřínek</i> : Cyril a Metoděj mezi Konstantinopolí a Římem (R. Večerka)	479-482
<i>Milan Mihaljević – Jasna Vince</i> : Jezik hrvatskoglagoljskih Pazinskih fragmenata (T. Mikulka)	483-489

ZPRÁVY

Działalność Komisji Międzynarodowego Komitetu Slawistów (2008-2013) (S. Gajda)	272-279
<i>Nina Barszczewska – Mirosław Jankowiak</i> : Dialektologia białoruska (M. Vašíček)	385-386
<i>Georgi Minczew – Małgorzata Skowronek – Ivan Petrov</i> [edd.]: Biblia Slavorum Аpostophorum. Novum Testamentum (M. Chromá)	490-492
<i>Георги Минчев</i> : Слово и обред. Тълкувания на литургията в контекста на други културно близки текстове на славянското средновековие (M. Skowronek)	492-496

NEKROLOGY

Vincent Blanár (J. Valentová)	497-499
Světla Čmejrková (H. Gladkova)	500-501
Jiří Jiráček (A. Brandner)	501-503
Miroslav Komárek (O. Bláha)	503-506

C O N T E N T S

STUDIES

Alla Arkhangel'ska: Gender-Sensitive Slavonic Languages Reform and the Tasks of Linguo-Ecology	3-14
Vít Boček: Proto-Slavic, Language Contact and Contact Linguistics	15-34
Aleš Brandner: The Linguistic Heritage of the 17 th Century in the Modern Literary Russian	35-42
František Čajka: Church Slavonic Manuscripts of the Prayer <i>Molitva o izbavlenii otъ bluda</i> from the Trinity Lavra of St. Sergius	43-52
Václav Čermák: Quotations from the Book of Psalms in the Czech Church Slavonic Translation of St. Gregory the Great's Forty Gospel Homilies (so called <i>Besědy</i>)	53-68
Marcel Černý: Adolf Černý, the First Czech Interpreter of the Modern Belarusian Literature	69-111
Věra Frolová: Carols as a Folklore Genre in the Christian West and East: on Biblical and Apocryphal Themes in West-Slavic Folklore	112-124
Jana Hoffmannová: Czech Colloquiality and Colloquial Czech (in the Context of Other Slavic Languages)	125-136
Ladislav Janovec: About Some Specific Features of Internet Discussions .	137-148
Ilona Janýšková: Place of Contamination in Etymological Explanations .	149-157
Helena Karlíková: Notes on Lexical Borrowings in Old Church Slavonic and Their Reflection in Czech and Other Slavonic Languages (a Semantic-Etymological Analysis)	158-168
Stanislava Kloferová: Contemporary Czech Dialectology: the <i>Dictionary of Czech Dialects</i> after the <i>Czech Linguistic Atlas</i>	169-174
George J. Marvan: Belarusian within the Slavic-Baltic Euro-zone – Morpho-lexical Processes	175-188
Marek Přihoda: The Confessional Question and the Awareness of Religious Exclusivity in Constituting the Early Modern Identity	189-202
Ludmila Stěpanová: Development Tendencies in Russian Phraseology (on the Czech Background)	203-212
Roman Sukač: From Proto-Slavic Accentuation to West Slavic Prosody (Esp. Czech)	213-219
Milena Šipková: What Is Dialect Syntax?	220-224
Helena Ulbrechtová: Stories from the Next World. Susan Taubes: <i>Divorcing</i> and Maria Rybakova: <i>Anna Grom i ee prizrak</i> [Anna Grom and her Ghost]	225-234
Oldřich Uličný: Some Remarks on the Analytical Tendencies in Slavic Languages: One Czech Nominal Phrase with the Possessive Genitive	235-239

Miroslav Vepřek: Czech Church Slavonic Texts with Latin Originals	240-250
Jana Villnow Komárková: Germanisms in Czech Textile Terminology (Etymology and Semantics)	251-258
Zdeňka Vychodilová: Problems of Translating Idioms in the Context of Russian to Czech Fiction Translations	259-271
Marián Sloboda: The Vanishing of a State Language: Belarusian in the Process of Nation-Building	281-314
Mirosław Jankowiak: Belarusian Dialects in the Western Part of Smolensk Oblast' – a Story of Agony	315-332
Uladzimir Lyankevich: Language Choice and (Non-)Accommodation in Bilingual Communication in Belarus: Based on Field Experiments in the Streets of Minsk and Dzyarzhynsk	333-346
Kateřina Kedron: Gender in Phraseology (on Belarusian, Polish and Czech material)	347-362
C. M. MacRobert: The Competing Use of Perfect and Aorist Tenses in Old Church Slavonic	387-407
Aneta Dimitrova: The Chrysorrhoeas Collection (Zlatostruy) and the Izbornik 1076: <i>De ꝑrecatione oratio II</i> by John Chrysostom in Two Old Church Slavonic Versions	408-422
Petra Stankovska: Comments on the Fragment of So Called Ljubljana Homiliary	423-435
Tatyana Ilieva: Foreign Words in John Exarch's Translation of <i>De fide orthodoxa</i>	436-452

MATERIALS AND DISCUSSIONS

Grażyna Rytter: Polish <i>niesamowity</i> and Ukrainian <i>несамовитий</i> . A Parallel Innovation or a Borrowing?	453-462
Enrique Gutiérrez Rubio: Semantic Analysis of the Dative Case in New Czech	463-472

REVIEWS, REPORTS and OBITUARIES

see Contents in Czech

